

Etätentin valvonta –ohje opettajalle

1. Tarkista opetussuunnitelmasta ja opintojakson toteutussuunnitelmasta, mitä opintojakson arviointitavasta on päätetty.
2. Harkitse onko etävalvotun tentin toteuttaminen tarpeellista. Voiko osaamistavoitteiden saavuttamisen ja osaamisen varmistaa tai mitata muilla tavoilla ja ilman reaaliaikaista etävalvontaa, kuten soveltamiskykyä edellyttävällä aineistokokeella? Arvioinnista voi olla hyvä käydä keskustelua myös opiskelijoiden kanssa. Lisätietoa erilaisista teknisistä ja pedagogisista ratkaisumahdollisuuksista saat eOppimispalveluista.
3. Jos on tarpeellista käyttää etävalvontaa, valitse vähimmin yksityisyyden suojaa ja henkilötietoja keräävä toteutustapa (oikeasuhtaisuus tavoitteen ja keinon välillä). Esimerkiksi sekä kasvokuvan, äänen että kotiympäristön näkyminen valvonnassa kerää enemmän henkilötietoa kuin esimerkiksi vain vaikkapa ainoastaan työpöydän näkyminen valvonnan aikana ilman ääntä, tai esimerkiksi tietokoneen näyttöä jaettaessa voi olla näkyvillä yksityisiä tietoja.
4. Käytä aina vain korkeakoulusi tarjoamia ja etävalvontaan soveltuvia palveluja ja järjestelmiä valvonnan toteuttamiseen. Näitä Lapin ammattikorkeakoulussa ovat Moodle, Adobe Connect ja Teams. **Lähtökohtana on, että opiskelijat eivät näe toistensa videokuvaa.** Jokaisen opettajan vastuulla on tilannekohtaisesti arvioida, miten henkilötietojen käsittelyä ja yksityisyyden suojaa rajataan vain tarpeelliseen - näistä ohjeista voi saada harkintaan lähtökohtia. Arviointiin saat tarvittaessa apua eOppimispalveluista.
5. Kotona tai muussa opiskelijan itse valitsemassa yksityisessä paikassa tapahtuva etävalvonta ei voi olla pakollinen opiskelijalle vaan opiskelijalle on tarjottava vaihtoehtoinen suoritustapa. Vaihtoehtoisen suoritustavan on niin ikään kohdeltava opiskelijoita yhdenvertaisesti, eli se on pystyttävä suorittamaan opintojakson toteutusaikana. Vaihtoehtoinen suoritustapa voi olla esimerkiksi Exam-tentti kampuksen tiloissa, Moodle-tentti tai jokin muu osaamisen osoittamisen tapa. Opiskelijalle on kerrottava etukäteen sekä valvotusta etätentistä että vaihtoehtoisesta suoritustavasta.
6. Anna tentin osallistujille selkeästi ja hyvissä ajoin tietoa opintojakson arvioinnista ja kerro ainakin seuraavat asiat:
 - Kerro opiskelijoille oikeudesta keskeyttää etävalvonta, kuten esimerkiksi sammuttaa kamera (mutta huomioi, että tällöin myös tenttisuoritus voidaan joutua hylkäämään).
 - Kuvaa mahdollisimman ymmärrettävästi ja kirjallisesti, onko käytössä esim. videoyhteys, ääniyhteys, puhelinyhteys tai aktiveiteettitietojen/lokietojen avulla tehtävä etävalvonta.

20.3.2021

- Kehota opiskelijoita valitsemaan tentin suorituspaikka siten, että tilassa on mahdollisimman vähän henkilökohtaisia elementtejä.
 - Siinä tapauksessa, että esimerkiksi tentin toteuttamistavan vuoksi (esim. ryhmätentissä) opiskelijan pitää jakaa videokuvansa muiden opiskelijoiden kanssa, kerro selkeästi myös siitä.
 - Kerro, mitä laitteita, ohjelmistoja ja materiaaleja tai muita apu- ja tukivälineitä opiskelijan on sallittua käyttää tentin aikana.
7. Älä tallenna valvontaa paitsi poikkeustapauksessa (ks. kohta 9). Tallenteen tekemiselle tulee olla perusteltu syy. Tallenteiden käsittelyä ja säilyttämistä, tietoturvaa ja säilytysaikoja koskevat tietosuojamääräykset, koska tallenne sisältää opiskelijan henkilötietoja (kuva, ääni, toiminta). Huomioi, että tenttisuoritukset ovat salassa pidettäviä. Tallenteisiin täytyy pääsy rajata vain niille, joiden työtehtäviin asian käsittely kuuluu. Opettaja vastaa tallenteen poistamisesta tapauksen ratkettua.
- Henkilötietojen keräämiseen liittyy periaate, jonka mukaan henkilötietoa on kerättävä vain tarpeellinen määrä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukseen nähden.
 - Ks. kaikki tietosuojaperiaatteet: <https://tietosuoja.fi/tietosuojaperiaatteet>
8. Varmista, että valvontaa tekevät vain tätä tehtävää hoitavat. Pääsy etävalvontatietoihin on rajattava. Tämä voidaan tehdä esimerkiksi salasanalla tms. turva-asetuksilla, jolloin varmistetaan, että sisään pääsevät vain henkilöt, joilla on siihen oikeus.
9. Henkilöllisyyden tarkistaminen tentin yhteydessä on sallittua etäyhteydellä. Kuitenkin myös tunnistamisen tarpeellisuus ja toteuttamistapa tulee harkita tapauskohtaisesti. Lähtökohtaisesti henkilöllisyyden tunnistamista ei tule tallentaa, sillä tunnistamista koskevat tallenteet lisäävät identiteettivarkauden riskiä.
- Mikäli henkilöllisyyden tunnistaminen on välttämätöntä, voit tehdä sen tietoturvalisesta yhteydestä ja pääsyn rajauksesta huolehdittuasi esimerkiksi:
 - edellyttämällä opiskelijaa kirjautumaan omilla tunnuksillaan etävalvontaan mukaan.
 - käyttämällä jotain muuta keinoa tunnistautumiseen kuin henkilötunnuksen käyttöä (esimerkiksi opiskelijanumero tai opiskelijakortti).
 - varmistamalla puhelinsoitolla etävideoyhteyden aikana opiskelijan henkilöllisyys.
 - pyytämällä opiskelijaa näyttämään henkilökorttinsa etäyhteydessä kameralle, mutta huomaa, että henkilökorttia ei voi pyytää näyttämään koko ryhmän läsnä ollessa vaan esimerkiksi pienryhmätilassa henkilökohtaisesti ja yksilöllisesti (ks. Adobe Connect –ohje <https://docs.google.com/document/d/1O4MjZ6DJEDZ5XsD-79qB1MnkT4OIJokKXji1mhugkNo/edit>).

- Henkilöllisyyttä ei pidä todentaa millä keinoilla hyvänsä. Älä pyydä lähettämään esimerkiksi passikopiota sähköpostissa itsellesi. Kohtele opiskelijoita henkilöllisyyden tunnistamisessa yhdenvertaisesti.
- Tilanteissa, joissa käytetään kasvomaskia, tulee miettiä henkilöllisyyden tunnistamistavat tapauskohtaisesti.

10. Vilppiepäilyt ja muut poikkeustilanteet etävalvotussa tentissä hoidetaan tavanomaisia ohjeita soveltaen.

- Omalla korkeakoulullasi on ohjeet vilppitapausten ja poikkeustilanteiden käsittelyyn. Lue ne ja sovelta niitä (<https://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opiskelu/Tenttikaytanto>).
- Lokitietojen tarkastaminen tai muu vilppitapausten jälkikäteen selvittäminen etävalvontaan liittyvien tietojen avulla suoritetaan korkeakoulun ohjeiden mukaisesti ja niissä nimettyjen vastuuhenkilöiden toimesta, noudattaen hyvän hallinnon edellyttämiä menettelytapoja.
- Etävalvontatilanteessa, kesken tenttitilaisuutta sattuvissa poikkeustilanteissa (esim. yleinen tietoliikenteen häiriö, tenttivalvojan yhteyshäiriö) tentin valvoja ratkaisee, voidaanko etävalvottua tenttiä jatkaa poikkeustilanteen päätyttyä kuten muissakin tenteissä. Poikkeustilanteen selvityksessä voidaan käsitellä myös käyttäjäaktiiviteettitietoja ja lokitietoja korkeakoulun käytäntöjen mukaisesti.
- Akuutissa tenttirikkomusepäilytapauksessa valvoja voi ottaa tilanteesta tallenteen, kuten kuvankaappauksen, asian selvittämistä varten. Tentin valvontaa varten tehtyä tallennetta saavat käsitellä vain ne, joiden tehtäviin tentin valvonta tai siihen liittyvän rikkomusepäilyn tai muun poikkeustilanteen selvittäminen kuuluu. Tallenteen säilyttämiseen liittyy myös omat säännöksensä (ks. kohta 7 ja esimerkiksi <https://tietosuoja.fi/sailytyksen-rajoittaminen>).
- Opiskelijan oikeus valvonnan keskeyttämiseen tulee mahdollistaa (esim. kameran sulkemalla), mutta tenttisuoritus voidaan tästä syystä joutua hylkäämään. Hylkäämistapauksissa asia käsitellään korkeakoulun oman tenttiä säätelevän ohjeistuksen mukaisesti.

Etävalvottua tenttiä koskevat keskeiset säädökset

Ammattikorkeakoululain mukaisesti koulutus, opetus ja tutkintojen myöntäminen kuuluvat ammattikorkeakoulun lakisääteisiin tehtäviin. Ammattikorkeakoulun tehtävänä on lisäksi harjoittaa mm. ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Suorittaessaan tehtäviään tulee ammattikorkeakoulun olla yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän kanssa sekä tehdä yhteistyötä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden koulutuksen järjestäjien kanssa. (Ammattikorkeakoululaki 4 ja 6 §.)

20.3.2021

Opiskelijoiden osaamista arvioidaan monipuolisilla menetelmillä, jotka tukevat oppimista ja tavoitteena olevan osaamisen saavuttamista sekä oppijan vahvuuksien kehittymistä ([Opetussuunnitelman laatimisen perusteet 2021](#)).

Tenttivalvonnan ja siihen liittyvän henkilötietojen käsittelyn peruste on lakisääteisen tehtävän hoitaminen (tietosuoja-asetus 6 art 1 c ja e –kohdat).

Tentin valvoja on vaitiolovelvollinen, jos hän saa tietää jotain tentin suorittajan henkilökohtaisista oloista henkilötietojen käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä suorittaessaan (tietosuojalaki 1050/2018 35§). Koesuoritukset ovat salassapidettäviä asiakirjoja (laki viranomaisten julkisuudesta 24.1§ 30 kohta).